

HelseDirektoratet

Nasjonalt faglig retningslinje for forebygging av selvmord i psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB)

Pasientsikkerhetskonferansen 22. november 2024

Karin Irene Gravbrøt, seniorrådgiver/prosjektleder, avd. fagutvikling i spesialisthelsetjenesten

Nasjonal faglig retningslinje for forebygging av selvmord i psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB)

Tre fagområder

- Psykisk helsevern for barn og unge
- Psykisk helsevern for voksne
- Tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB)

Anbefalingene i retningslinjen er felles for alle tre fagområdene.

Der det er behov for særskilt omtale av psykisk helsevern for barn og unge eller for tverrfaglig spesialisert rusbehandling (TSB), er dette beskrevet i utvidet anbefaling og under praktisk informasjon.

Formål med anbefalingene

- Pasientene og deres nærmeste får best mulig behandling og oppfølging og antall selvmord reduseres
- Gi beslutningsstøtte til ledelse og ansatte
- Samhandling med fastlege og kommunale helse- og omsorgstjenester er sentralt, og anbefalingene ses i sammenheng med Veiledende materiell for kommunene om forebygging av selvmord og selvskading

Omfang og avgrensning

- Avgrenset til forebygging av selvmord
- Suicidalitet er diagnoseovergripende
  - forebygging selvmord inngår parallelt med individuell utredning og behandling
- Omtale av behandling av ulike lidelser inngår ikke i denne retningslinjen
(med unntak av psykotisk depresjon og gjentakende selvmordsatferd (kronisk suicidalitet))

Hovedbudskap

- Systemansvaret
- Utforskning av selvmordsproblematikk inngår i en helhetlig og individuell utredning, behandling og oppfølging
- Pasientens perspektiv vektlegges
  - hvilke faktorer fører til selvmordstanker og –atferd
  - hvilke faktorer som gir pasienten håp om bedring
- Planlegging av og oppfølging etter utskrivning

- Mål for behandling og oppfølging: fremme håp og mestring

Normerende produkter fra Helsedirektoratet

- Anbefalinger i nasjonale faglige retningslinjer må forstås i lys av grunnleggende helserettslige plikter og rettigheter
  - Anbefalingene i seg selv er ikke rettslig bindende
- Pasient- og brukerrettigheter skal ivaretas, blant annet rett til informasjon og medvirkning
- Kommunikasjonen skal tilpasses pasientens forutsetninger relatert til alder, modenhet, erfaring og kultur- og språkbakgrunn m.m

Implementering

—

Mål med implementering

- Klinikere baserer sine vurderinger på kunnskapsbasert praksis med utgangspunkt i anbefalingene i retningslinjen
- Tydeliggjøre at individuell tilpasning for den enkelte pasient er helt sentralt
  - ta utgangspunkt i pasientens forståelse av egen situasjon
  - innhente informasjon og samarbeide med pårørende
  - tilpasse behandlingen

SIMPLE – implementeringsverktøy for nasjonal retningslinje for selvmordsforebygging

[Hvordan kan Simple bidra til implementering av den nasjonale retningslinjen?](#)

- en digital treningsplattform for personell i psykisk helsevern for barn og unge, psykisk helsevern for voksne og TSB
- forankret i alle fire helseregioner som ledd i å implementere retningslinjen
- gratis tilgjengelig i alle regioner ut 2025

HelseDirektoratet